

Joelpa Qelqan y Laodiceankuna Qanchis p'unchay Adventista Iglesian — Qanchis Yupayniyuq

Jeff Pippenger

2025-12-09

Qanchis Yupayniyuq Kaynin

Ñawpaq qillqasqakunapa huk iskay-kimsa qillqakunapi, The Desire of Ages nisqamanta chay pasajeta churaykurqanchik, maypichus Cristo uvapa chakranmanta rimay yachachiyta qhawarichirqa qillqakuywan ch'aqwaykuq judío runakunaman. Uvapa chakramanta taki rimayqa Moisespa, hinallataq Corderopa takinmi; chay takita pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna takinku, chaymanta yachachiynin willawanchikmi profeciapi “taki” nisqaqa “kawsasqa experiencia”-ta sut'inchasqanta. Pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaqa Corderota qatinku maymanpas pay risaqman hina, chayrayku Cristopaq Moisespaqpas kawsasqa experiencia hina kikinta purinqaku. Cristo, ñawpaq Israelpa profetizaq historianninpaj omega kaspas, Moisespaq ñawpaq Israelpa profetizaq historianninpaj alpha kaspas, iskayninku parallel pacha-kunapi kawsarqanku, maypichus ñawpaq pacto llaqta saquesqa karqa, musuq pacto llaqta akllasqataq karqa. Pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaqa Moisespa, Corderopaqpas takinta takinku, chay historiata experiencia-hina kawsaspanku, maypichus ñawpaq pacto llaqta saquesqa kachkan—chaykamataq Señorqa tukuypaq qhepa pacto llaqtanwan pactoman haykun.

Profeciapi rikcharisqa man hina, Cristoqa kay rikch'achiyta willarishaqtin, Pentecostés punchawpi Pedroqa mana allin rimaywan qhaparikuq judiokunata rimapayasqa man tupaykun. Qhipa sasachakuypi, Jesúsqa kay rikch'achiyta mana allin rimaywan qhaparikuq judiokunaman willarisqa, uvas chakraq takiyninta Efraínpa machasqakunaman takiqkunata rikch'an. Pedroqa Pentecostéspi chaylla takiyta qhawachin, ichaqa Joelpa tono-ninpi takispa. Uvas chakraq takiyninqa ñawpaq pacto llaqtapa takinmi, chay pachallapi t'aqwasqa kaspas, musuq pacto llaqtataq Señorwan kasarakuqman. Pantasqa sipaskuna, mana hunt'asqa suyasqankurayku qhipariy pachaman yaykuspa, kasarakuq suyasqankum; hinallataq hunt'asqa tukuyninqa kanman huk pachak tawa chunka tawa waranqaq sellasqa kayninta suyasqankum.

Joel qillqaqa qallarin ñawpaq kaq chunka hukniyuq kapitulonpi Diospa uvas chakran vino upyaqkunawan, sinchi upyanakunata upyaqkunawan tukusqa kasqanta willan; paykunapa siminkunamanta “musuq vinupas” qichusqa karqa. Chaymanta, Jesús judiokunata willaspa, paykunapa qhapaq kaynin qechusqa kananta, hinaspa cheqaq rurukunata uvas chakrapa hurquq huk ayllu yapuq runakunaman qusqa kananta, huk ratulla Jesús hukmanyarqa, templopi esquina rumi, saqisqa karqa chayta rimaripa, ichaqa umalliq rumi tukunanpaq churasqa kasqanta nispa. Qallariyninmi tukukuyninpi kutimunan karqa, chay cheqaq kay sut'inchasqa kaptinqa, “musphaypaq” hina rikuchisqa kachkan.

Diospa Siminpi “ñawpaq rimay kamachiy” yachachiwan, Joelqa uva chakra tukusqa kasqanta ñawpaqta rimarisqanrayku, chaymi paypa willakuyninpa hatun ñawpaq puntoqa kan. Joel sapallanchu, tukuy hatun profetakunapas qallarinku paykunaq willakuyninkuta Israelpa huchankunatawan chinkasqa kasqanta rimaripa.

Isaias iskay chunka pusaqniyuqpiqa, “asikuywan rimak runakuna kamachiq” “Jerusalén” llaqtapiqa rikuchisqa kanku “Efraínpa machasqa runakuna” hina, chaymanta “hatunchakuyta coronan” hina. “Corona” kamachiyta, pusayta rikuchin; “hatunchakuy” satánicu caracterniyuq kayta rikuchin.

Machaqakunaqa tupachisqa kanku puchuqman (“residuo” nisqaman), paykunaqa Diospa “kuryunan” kanankupaq ancha hatun k’anchayniyuq, imaraykuchus qhipa para tiempopi Señorqa sayarichin paypa “hatun k’anchayniyuq qhapaq suyunta”, hina imayna payqa chacatapi sayarichirqa “graciapa qhapaq suyunta”, chaywan rikuchisqa kasqanman hina. Chacatapi graciapa qhapaq suyunta rikuchin domingo kamachikuypi k’anchaypa qhapaq suyuta.

Qhepa paraq tamyá qallari 9/11 p’unchaypi, maypachachus pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna sellasqa kaynin qallariq, kawsakqakunapa juicio nispapas chayllapi qallariq. Sellasqa kay pacha ukhupi, Santo Espíritu paqhchayqa 9/11 p’unchaypi qallariq, imaynatachus Jesús samayninwan wak t’aqllakuna umachirqa hina. Chayqa cimientonmi; Santo Espíritu paqhchaytaq Chawpi Tuta Qapariypi capstone nisqaqa. “Marvelous” nisqaqa espirítupa paqhchaynin pacha-muyunta unanchan, “9/11manta Domingo kamachiykama.”

“Corona” nisqaq parallel, ichaqa ch’ulla hukninpa contrarion simbolismonwan, kamachiyta rikuchiq hina, sut’inchasqa kachkan Isaías iskay chunka pusaqniyuq willakuypi, maypichus Jerusalén llaqtata kamachiq machasqakuna pasasqa kanku, hinaspataq Diospa iglesianpa kamachiq kaynin qusqasqa kachkan puchuqkunaman. Kayqa uvas chakrapa parabolanta rikuchin. Machaqa coronan qichusqa kachkan, hinaspataq pachak tawa chunka tawa waranqakunaqa chay coronam kanku, mayqinchus Cristopa qhapaq suyunta rikuchin. Isaíasqa chay kikillan chiqaq kayta yachachin iskay chunka iskayniyuq capítulo pi, maypichus Sebna karu llaqtaman wikch’usqa kachkan, hinaspataq Eliakimwan rantisqa. Ichaqa Efraínpa machasqakuna kaptinpas, utaq iskay chunka iskayniyuq capítulo pi Sebna kaptinpas, iskayninkuqam Diospa ñawpaq pacto llaqtanpa kamachiq kaynin pasasqa kasqanta rikuchinku.

Zacaríasqa reqsichin Triunfal Yaykuyta, mayqinchus Chawpi Tuta Qapariypas kanki, hinaspa qhepanpi hamuq versículokunapas Isaíaswan tinkunku Diospa llaqtanta coronata hina reqsichispa.

Siónpa ususin, anchata kusikuy; Jerusalénpa ususin, qapariy: qhawariy, Qhapaqniyki hamusunki qanman: payqa chaninmi, salvaciónniyoqmi; llamp’u sonqoyoq, asnon patapi tiyaspam, huk malta asnochallapa wawampa patapim hamun. Hinallataq Efraínmanta carrétata chinkachisqa, Jerusalénmantataq caballo-ta; guerrapa flechana arcontapas chinkachisqa kanqa: paymi mana judío nacionkunaman sonqochayta rimarinqa; kamachikuynintaq lamar qochamanta huk lamar qochakama kanqa, mayumantataq kay pachapa tukukuyninkamakama.

Qampis, qanpaqqa hina, rimanakuykiq yawarninrayku, yaku mana kaq t'ukumanmanta watasqaykikunata kacharimurqani.

Kutiriychispa sayaq pakarina-man kutimuychik, suyayniyuq watasqa runakuna. Kunan p'unchaymi willaykikichis: iskay kuti kutichisqaykita. Judáta noqapaq k'umuykachispa, arconta Efraínwan hunt'aspa, wawqiykikunata, Sion, oqarichisqani wawqiykikunapaq contranpi, Grecia, hinaspa qamta rurasqa sinchi runapa espadannina.

Hinaspanmi Señorqa paykunapa hawanpi rikurinqa, hinaspanmi flechanchis illapahina llusinqa; hinaspanmi Señor Diosqa trompetata pukllanqa, hinaspanmi uray suyu muyup wayrakunawan rinqa. Tukuy atiykiyuq Señorqa paykunata amachanqa; paykunataq mikhunqaku, hinaspan huarac'a rumiwan atipanqaku; upyanqaku, vinowan hina qaparinqaku; tasunkunahina hunt'asqa kanqaku, altarpa k'uchunkunahina. Chay p'unchaypin Señor Diosninkuqa paykunata salvinqa llaqtanpa ovejankuna hina; paykunaqa coronapa ruminkunahina kanqaku, hallp'anpi unanchahina oqarisqa. ¡Anchatapuni hatunmi allin kaynin, anchatapuni hatunmi sumaq kaynin! Trigom qharimallkukunata kusichinqa, musuq vinotaq sipaskunata. Zacarías 9:9–17.

Chunkaq chunka hukniyuq versículopi (9/11) nin: “Qampaqpas, rimayniykiq yawarninrayku, yakuyoq mana kaq t'oqomanta presoykikunata qespichirqani.” Cristoqa achka runakunawan huk semanapaq rimayta takyachirqan, chay semanataq bautizakusqanwan qallarikurqan. Kimsa wata kuskanmanta Cristoqa runakunapa chawpinpi purirqan, chay kimsa wata kuskan tukukuynin pachapitaq Cristoqa Zacaríasqa willakusqanta hunt'arqan, Mesíasqa Jerusalénman atipayninta yaykuyta reqsispa. Chawpi Tuta Qapariyqa huk pacha qallarichirqan, chaymi Cristopa wañuyninman, pampasqa kayninman, hinaspa kawsarimuyninman pusarqan. Cristopa bautizakuyninqa wañuyninta, pampasqa kayninta, hinaspa kawsarimuyninta rikuchin; chayrayku kimsa wata kuskayuq pachapa qallariyninwan tukukuyninqa kikinmi kanku.

Cristopa bautizasqanqa 9/11 nisqata rikch'achin, hinaspa 9/11 nisqaqqa huk pacha qallariyninta señalan, chay pachapaq domingo kamachikuypi tukukun. 9/11 nisqapi qhipa tamya ch'iqchisqa hina qallarín, domingo kamachikuypitaq mana tupuyniyuqta jich'asqa kan, imaynachus Cristoqa discípulonkuna pataman Pentecostéspi jich'ay hatun ruway manaraq chayamuchkaptin ñawpaqta huk wallqalla tamya sut'ukunata samayninwan pukun hinaspa chaywan rikch'achisqan hina.

Zacarías 9:11qa 9/11wan hina allin tupachkan, hinallataq Chawpi Tuta Qapariymanpas, chaymi Domingo kamachiyman pusamun. 9/11piqa Laodicea willakuyqa chayamurqan kunan pacha cheqaq kaq hina, imaynachus 1856 watapi hinaspa 1888 watapipas chayamurqan hina. Laodicea willakuyqa qusqanmi wañusqa kasqankuta mana yachaq runakunaman. Paykunaqa “t'oqo” ukhupim kachkanku, mana qhepa para willakuyniyuq, t'oqonkuqa mana unuykiyuq kaptin. Sichus Laodicea sonqonkunapi takayta kutichinman karqan chayllaña, Señorqa paykunata t'oqomanta oqarinqa, imaraykuchus prueba pacha wisq'akunan kama Domingo kamachipiq paykunaqa “suyayniyuq preso” kachkanku.

Qampaqapas, qanpa rimanakuykiq yawarninraykuqa, yakumannaq t'uqumanta watasqaykikunata cacharimuni. Kutirikuychik sinchi amparayman, suyayniyuq

prisionerokuna; kunan p'unchaymi willayki: iskay kutita kutichisqaykita. Zacarías 9:11, 12.

9/11-qa kallpacharqan 1989 watapi chayamurqa chay willakuyta. Chay willakuyqa kinsa kaq angelpa willakuyninmi, ichaqa Milleritakunaq allinchay hatariyninpa nisqankuna ukupi hinallataq rurasqankuna ukupiq, 1989 watapiqa ñawpaq kaq angelpa chayamusqanmi rikuchikurqa. Ñawpaq kaq angelpa willakuyninqa kallpachakurqa 11 agosto 1840 p'unchawpi, Islammanta huk qelqasqa willakuy hunt'akusqanrayku; chaymi reqsichin 1989 watapi kinsa kaq angelpa chayamusqanqa kallpachakusqanta, Islammanta huk qelqasqa willakuy hunt'akusqanrayku.

Islampa willakuynin qispisqanqa 11 agosto 1840 p'unchawpi takyachisqa kaptin, chay hinallataq Apocalipsis chunka kaq angel uraykamurqan; chayqa rikuchirqanmi Apocalipsis chunka pusaqniyuq kaq angelpa uraykamuyinta 9/11 p'unchawpi. Ñawpaq angelpa kallpachasqa kaynin 1840 watapi, iskay kaq angelpa kallpachasqa kayninta 1844 watapi, iskayninkuqa kimsay kaq angelpa kallpachasqa kayninta 9/11 p'unchawpi rikuchinku. 18 julio 2020 p'unchawqa iskay kaq angelpa chayamuyin karqan, imaynachus rikuchisqa karqan Milleritakunaq ñawpaq llaquykuyñinku 19 abril 1844 p'unchawpi, chay hinata. Millerita historiapi ñawpaq angelpa, iskay kaq angelpa kallpachasqa kayninkuq iskaynin historiankuna, hinallataq 9/11 p'unchawpi kimsay kaq angelpa kallpachasqa kayninpa historiantaq, qawachiqkuna kanku Chawpi Tuta Qapariy willakuyta kallpachasqa kayninpaq, mayqan willakuytaq julio 2023 killapi chayamurqan.

Sellaypa pacha qallarín 9/11-pi, tukukunataq Domingo kamachikuywan. Qallarín Cristo waqsimusqanwan qhipa paraq aswan pisilla sut'u phuyukunata, tukukunataq Pentecostésni nina qallunkuna apasqan huk willakuywan kay pachaman. Pedroqa Pentecostésni reqsichirqan Joelpa hunt'akusqan hina. Chayqa cheqaq kasqanrayku sayachin Cristopa waqsimusqampas Joelpa hunt'akusqan kasqanta, imaraykuchus Pentecostés pachaqa sut'i qallariyniyuq, sut'i tukukuyniyuqpas, chaymi rikuchin alphaqa omega hinallataq kasqanta. Cristopa kawsarimusqan p'unchay cebadapa ñawpaq rurun ofrenda rurasqa karqan, pichqa chunka p'unchaykunamanta qhipamantaq Pentecostésni trigopa ñawpaq rurun ofrenda hoqarisqa karqan. 9/11qa rikch'achin Chawpi Tuta Qapariyta, mayqenchus chayamun Domingo kamachikuyman manaraq chayaspa, hinaspa chayman pusaspa. Zacarías 9:9 nisqapa hunt'asqa lliw kaynin, Chawpi Tuta Qapariyta rikch'aynin hina, Julio 2023 qhepamanmi kachkan.

Siónpa ususin, anchatapuni kusikuy; Jerusalénpa ususin, qapariy: qhawariy, Qhapaqniyki hamusunki qankama: payqa chaninnaqmi, salvacionniyoqmi; llamp'u sonqoyoq, asnota sillakuspa, hinaspa malta asnucha, asnopa wawanta sillakuspa. Zacarías 9:9.

Chaymi Zacaríasqa Isaíasqa rikuchisqanwan rimanakuytaqmi, Diospa llaqtantinqa huk corona kasqanta; ichaqa paymi yaparparin, coronataq estandartepas kasqanta, kayta qillqaspa: “paykunaqa coronapa ruminhinam kanqaku, hallp'an patapi estandarte hina oqarisqa”; hinallataq Zacaríasqa, Joelpa “trigo” nisqanmanta, “musuq vinomanta” nisqanmanta kusikuywan tinkichisqanman kutichin, kaynata nispá: “trigoqa wayna qharikunata kusichinqa, musuq vinotaq sipas warmikunata.” Kayna yuyaykuspa, iskay chunka pusaqniyuq kapitulopi Efraínpa machasqakunamanta qillqasqata qhawarispá, reparaychis kayqa chay bíblico kapitulum kasqanta, maypichus “samarikuy” hinallataq “musuq kallpachakuy” sutichasqa kachkan. Kayqa

Qelqasqakunapi qhepa parachamanta rimaykunamanta huk hatun pasajem, chayrayku kay Efraínpa machasqakunaqa Joelpa rimashqan machaqqunawan kikillanmi kanan.

¡Ay, Efraínpa machasqa runankunapa hatun tukuy coronanrayku, paykunapa sumaq k'anchaynin chinkaq t'ikahina kasqanrayku, vinowan atipasqa runakunapa wirahochhaq pampa qechwakunapa umanpi kashan! Qhawariy, Señormi huk kallpasapa, atinyiyuq runata kapun, granizopa wayra-para hinata, chinkachiq para-wayra hinata, atinyiyuq unu mayukunapa llump'aq unuynin hina, makinwan hallp'aman wikch'unqa. Efraínpa machasqa runankunapa hatun tukuy coronan sarusqa kanqa; wirahochhaq pampa qechwapa umanpi kaq sumaq k'anchaynintaq chinkaq t'ikahina kanqa, ruphay pacha manaraq chayamuchkaptin ñawpaq puquq ruruhina; qhawaqnin qhawarispas, makimpiraq kachkaptin, usqhaylla mikhun. Chay p'unchaypi Sapa Kamachiq Señorqa llaqtanpa puchuqninpaq hatun k'anchaypa corona, sumaq kaypa umachuku kanqa; taripaypi tiyaykuqpaq taripay yuyayniyuq espiritu kanqa, punkukama maqanakuyta kutichiqkunapaq kallpa kanqa. Ichaqa paykunapas vinorayku pantarqanku, sinchi upyanawan ñanmantapas llusqiranku; sacerdotepas, profetapas sinchi upyanawan pantarqanku, vinowan millp'usqa kanku, sinchi upyanawan ñanmantapas llusqiranku; rikuykunapi pantanku, taripaypipas urmanakunku. Tukuy mesakunaqa q'añu aysaywan millay k'itiywan hunt'asqa kanku, chaymi mana mayqin cheqapas ch'uya kanchu. ...

Sayk'uchkuychis, hinaspa admirakuychis; waqyaychis, hinaspa waqyaychis: machasqakuna kanku, ichaqa mana vinowanchu; takimunaku, ichaqa mana sinchi upyanawanchu. Señorqa qankunaman jich'asqa puñuy espíritu-ta churamusunki, hinaspa ñawiykichista wisq'arqan: profetakunata, kamachiqniykichiskunata, rikuy atiqkunataqa pakarqan. Llapa rikuyqa qankunapaq tukurqan sellosqa libropi qillqasqa simikunahinam, chayta yachaq runaman quspanku, nispa: “Kayta ñawiriy, ama hina kaptinqa,” nispa; paytaq nin: “Mana atiniychu; sellosqasqa kashanrayku.” Hinaspa libroqa mana yachaq runamanpas qusqa kashan, nispa: “Kayta ñawiriy, ama hina kaptinqa,” nispa; paytaq nin: “Mana yachaqchu kani.”

Chayrayku Señorqa nirqan: Kay runakunaqa simillankuwanmi qayllayamunku ñuqaman, hinaspa llimp'inkuwanmi yupaychawanku, ichaqa sonqonkutaqa karumanmi anchuchinku ñuqamanta, hinaspa ñuqata manchakuyñinkuqa runakunapa kamachisqan yachachiylam: chayrayku, qhawariychis, kay runakuna ukhupiq huk musphay atipana ruwasqata ruwasqa, arí, huk musphay atipana ruwasqatawan huk admiraypaq señalta; yachaqninkupa yachayninqa chinkapunqa, sut'i yuyayniyoq runankupa entiendenqanpas pakasqa kanqa. Ay paykunaman, pichkapi kaspa yuyayninkuta Señor-manta pakayta maskaqqunaman, ruwasqankupas tutapi kachkan, hinaspa nin: “Pitaq qhawawanchik? pitaq reqsiwanchik?” Cheqaqtapuni imakunata t'ikraspa qhipaman churayniykichikqa mikhuna rurana allpallaman hina yupaychasqa kanqa: ichaqa ruwasqachu ruraqninmanta ninmanchu: “Mana paychu ruwarqan ñuqata”? utaq camarichisqa imaqa camarichiqninmanta ninmanchu: “Mana hamut'aqchu karqan”? Isaías 28:1–8; 29:9–16.

Señorqa huk «musphay ruwayta» ruwanqa Efraínpa machasqankunapurapi, yachayninkuta hinaspa entiendenankuta qichuspa, iskaynin kaqkunata, mayqenkunachus tupaq willakuy kichasqa kaptin yachaypa yapakuyninta entiendenawan tinkisqa. Yachaqkunaqa entiendenmi. “Musphay ruway” nisqapa huknin rakinmi Judá ayllupa León kicharisqan yachayta Efraínpa machasqankunapa

yuyayninkumanta qichuy. Yachaqqunata hinaspa mana allinkunata rakiyqa Señorpa “musphay ruwayninqa” hukninmi. Chayqa wiñay allin willakuymi. Cristoqa sasachakuq Judío runakunata uvas chakra-manta rikch’akuyninwan pusarispas, chayhinataq paykikuna kikin juzgamientonkuta rimachispa hap’isqan qhepaman, Salmo 118-manta huk tapuyta tapurqa:

Ruwasqakunaqa mana chaskisqan rumiqa esquinaq umalliq rumin tukusqa. Kayqa Señorpa rurasqanmi; ñawinchiskunapaq admirakuypaqmi. Kaymi Señorpa rurasqan p’unchayqa; chaypi kusikusun, aswan kusiasqas kanchis. Salmos 118:22–24.

Señorqa “musphayllapa ruwayta, mancharina musphaytawan” rurayta munan Efraínpa machasqakunapa hawanpi, chaymi cheqaq kayta reqsiy atiyininkuta qichunanpaq kasqa. “Esquinapa umallin rumi”qa musphayllapa kashan chaykunapa ñawinqa, paykunaqa Joelpa “musuq vinon”niyoqkuna kashaqtin.

Machasqakunakqa mana ñawiriyta atinku sellasqa librota, kamachiqkunata “yachaqquna” nisqa hina rikuchiptinpas, llaqtamasinkunata “mana yachaqquna” nisqa hina rikuchiptinpas. Mana atikunachu machasqakuna allinta entiendenankupaq Qelqakunaq profetayuq testimonionta, “sellasqa libro” nisqa hina rikuchisqa kaqtin. Machasqakunataq iskay kutita reqsichisqa kanku “ñanmanta llusqisqa” kasqankuta. Hukmanta yapamanta kayqa qelqasqa kachkan Isaías iskay chunka pusaqniyuqpi, qhipa paraq allin reqsisqa Qelqap pasajenpi, maypichus Isaías sut’inchas “samarikuyta chaymanta kawsarichiyta” machasqakuna mana uyariyta munasqankuta. “Samarikuy chaymanta kawsarichiy”qa huk willakuymi, imaraykuchus uyarisqa kayta atin.

Chay machasqa kayqa machaqqunataqa Jeremíaspa “ñawpaq ñankunamanta” karuncharqan, chay “ñan”mantataq purinapaq, hinaspa qhipa para tarinapaq; Jeremíasqa chayta “samay” hina rikuchin. Efraínpa machaqqininkunaq qhipa para willakuyta qichusqankuqa Diospa Siminpi sut’i yachachisqa asunto kashan. Paykunaqa machasqañam, imaraykuchus mana munarqankuchu kutimuyta qallariy pacha historiama, chaymi qhawananchispaq kamachikuq rikch’ayninta qun, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaq historiantaq chay hina kasqanrayku, chaymi qhipa paraq historianninqa.

Efraín machasqakunaman rurasqa “admirable obra”qa qhepa para jich’amuy tiempopin hunt’akusun. Qhepa para tiempopin huk pruebayuq willakuy iskay clase yupaychakuqkunata paqarichin; chayqa rikuchisqa kachkan “vinowan” mayqintachus upyanku chaywan. Mana allin runakunaqa mana munarqankuchu profecía aplicacionninkuta sagrado historiapa líneasninpi sayachiyta; Isaías iskay chunka pusajniyuqpi nisqa “línea sobre línea” metodología-ta llamk’achiqkunaqa “vino mosoqta” upyanku. Mana allin runakunapa machasqa kayninqa rikurin profecía-ta mana entiendenankupi; paykunapa qhawaq ñawsa kayninqa paqarirqan mana munasqankumanta, qallariyniyuq ñawpaq ñankunaman kutiyta mana munasqankumanta. Jesúsqa qhapaq simiwan kutichirqan sasachakuq judiokunata, tapuspa: ¿manachu hayk’aqqas ñawirqankichik chay rumiqa mana chaskisqa kaspas, esquina umalliqninman tukusqanmanta?

Rumi esquina umalliq umalliq patanpi tikrasqa rumika yuyachin, profetiko chiqaq kay, cimientota utaq esquina patanpi churakuna, patan hawanpi churakuna rumipi iskay kutita rikurichisqanta. Alfa rumika omega rumipas kachkan. Ñiqin profetiko kamachiy, mayqinchus “huk siq’imanta huk siq’iman” nisqa ruway yachayninta sayachin, hap’in, (chaymi qhepa tamyappa ruway yachaynin),

chaymi kay: imapas qallariyninqa tukukuyninta rikuchin. Millerita kuyuypi ñiqin profetiko kamachiyqa “huk p’unchaw huk watapaq” nisqa kamachiy karqan; chayqa Apocalipsis chunka qelqamanta angel uraykamusqanwan takyachisqa karqan. Pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaq kuyukuyninpi ñiqin profetiko kamachiyqa kaymi: qallariyqa tukukuyninta rikuchin; chayqa Apocalipsis chunka pusaj qelqamanta angel uraykamusqanwan takyachisqa karqan.

Diospa profétic Simiqa ancha sut’inchaywanmi qhawachin qhipa parawan tupa ruwanakuykunapi ima ima imakuna kasqanta. Chay cheqaqkunamanta hukninmi kay: Efraínpa machasqakunaqa manam atinkuchu qhipa parata reqsiyta, chaytataq judíokuna Pedrotá nirqanku yachaqninkuna machasqa kasqankuta yuyaríspa. Ruwanapa allin nisqan kamachiyqa chiqanta qhawachisqam Alpha y Omega hina kuti kutim Diospa Siminpi; ichaqa Simiqa paykunapaq sellasqam karqa. Chay kamachiy, profeciapa hatun kamachikuynin, hinallataq qhipa paramanta willakuyqa wakin santu temasmi, huk profétic historiapa siq’inpi, chayqa “huk musphay atipanakuy” nisqahina rikuchisqa.

Yapamanta kutin Tukuq llaqtakunaq Señorpa simin chayamuwarqa, nísqa: Kayhinatan Tukuq llaqtakunaq Señor nin: Sionpaqmi ancha sinchi celo nisqawan celochakurqani, paypaqmi ancha hatun phiñakuyniywan celochakurqani. Kayhinatan Señor nin: Sionmanmi kutimuni, Jerusalénpa chawpinpin tiyasaj; hinaspan Jerusalén sutichasqa kanqa cheqaq kaypa llaqta nísqa; Tukuq llaqtakunaq Señorpa urqunpas santo urqu nisqa kanqa. Kayhinatan Tukuq llaqtakunaq Señor nin: Jerusalénpa callesninkunapin yapamanta machu qharikuna, machu warmikuna tiyasaqku, sapankankutaq ancha machuyasqanrayku tukrunkuta makinpi hap’isqa. Llaqtapa callesninkunataq qhari wawakunawan warmi wawakunawan hunt’asqa kanqa, chay callesninkunapin pukllaq.

Kay hinataqmi Señornin tukuy atiyuniyuq llaqtakunapaq: Sichus kay p’unchaykunapi kay llaqtapa puchuninkunapa ñawinkupi musphachiq hina kaspá rikurin, ¿ñuqaq ñawinkupipas musphachiqchu kanman? nísqa nin Señornin tukuy atiyuniyuq llaqtakunapaq. Kay hinataqmi Señornin tukuy atiyuniyuq llaqtakunapaq: Qhawariychik, ñoqaqa llaqtayta salvasaq inti llusqimuy suyumanta, inti yaykuy suyumantawan; chaymanta kutichimuspa, Jerusalén llaqtapa chawpinpi tiyachisqa; paykunapaq llaqtaymi kanqaku, ñoqataq cheqaq kaypi, chanin kaypipas Diosninku kasaq. Kay hinataqmi Señornin tukuy atiyuniyuq llaqtakunapaq: Kallpachakuchun makiykichik, kay p’unchaykunapi kay simikunata uyariqkuna, profetakunapa siminmanta, pikunaq siminpas karqan chay p’unchaypi, mayp’acha Señornin tukuy atiyuniyuq llaqtakunapa wasinpa cimienton churakurqan, templo hatarichisqa kananpaq. Chay p’unchaykunamanta ñawpaqtaqa mana karqanchu runapaq jornalpas, uywapaq jornalpas; mana samaychu karqan llusqipa ni yaykuqpaq ñak’ariy rayku; imaraykuchus llaqa runakunata, sapaqninpa runa masinwan tinkuchirqani awqanakunankupaq. Ichaqa kunanqa manan kay llaqtapa puchuninkunawan ñawpaq p’unchaykunapi hinachu kasaq, nísqa nin Señornin tukuy atiyuniyuq llaqtakunapaq. Zacarías 8:1–11.

Zacarías nin: “Makiykikunata kallpachakuychik, kay p’unchaykunapi kay simikunata uyariqkuna, profetakunap siminmanta, Señor de los ejércitospa wasinpa cimienton churakusqa p’unchaypi kaqkuna, templon hatarichisqa kananpaq.” Diospa llaqtanta kallpachaqa cimientomanta willakuymi, chaymi umalliq rumiman tukunku. Chay willakuymi kayta nin: Millerita historiapi kutimun pachak tawa chunka tawayoq waranqantinpa historiapi.

Cristo tapunmi: “Kay p’unchaykunapi kay llaqtapa puchuqnin runakunap ñawinkunapi musphayninpaq hina kaptinqa, ¿ñaqa ñawikunaypipas hinallataqchu musphayninpaq kanman?” Chay tapuyumi sut’ichin Diospa “musphay ruwayninqa” nisqa profético pacha, mayqintachus llapa profetakuna rimanku; ichaqa hinallataqmi reqsichin haykaq pachapichus ciento cuarenta y cuatro milpa Laodicea kuyuyñin tikran Filadelfia kuyuyñinman. Chayqa kikin pachallataqmi sellasqa kanku, hinaspa kikin pachallataqmi kuyuyqa maqanakuyipi kaqmanta atipaqman tikran; chayllapitaq kay runa huñunapi divinidadwan humanidadta huñuy ruwa tukukuqman chayan, santuario cheqaqtapuni pichasqa kaptin. Kayqa versículokunapi reqsikunman, paypa “musphay ruwayninqa” nisqawan rikuchisqa profético historiapi chay ruwayqa Diospa ñawinkunapi, puchuqpa ñawinkunaypipas musphayninpaqmi; ñawi ñawimanqa hukllaypa unanchanmi. Kaypi rikuchisqa hukllayqa rimashan Diospa llaqtanpa sellasqa kayninta, Corderota maymanpas rishanman hina qatiqkunapaq, paykunaqa chayayman chayasqaña, huchalliyta hinaspa Cristopa karakterninta pantaywan rikuchiyaqa aswan wañuyta munanku.

Miqueasqa ñawpaq Israel ñaqa hatun willakuy historianta “musphay ruwaykunamanta” sutinchan.

Egipto hallp’amanta llusimuyniyki p’unchaykunaman hinaqa, admirakuypaq kaqkunatam payman rikuchisqa. Miqueas 7:15.

“Admirable rurasqakuna” nisqaqa cimientopi historiapi, “admirable” nisqaña kashan imaraykuchus chay cimientopi historia tukukuy historiapi yapamanta kutimun, capstonewan rikuchisqa. “Admirable rurasqakuna” nisqaqa chay historiapi, esquina rumimanta qallarispa “cap stone” nisqawan tukukuq. Paypa “admirable rurasqankuna”qa Moisespa historiapi rikurirqa, hinaspa Cristopa historiapi yapamanta rikurirqa. Moisesqa esquina rumim karqa, Cristotaq cap stone karqa. Profeciapiqa Moisesqa alpha, Cristotaq omega.

“Moisesmanta qallarispa, Bibliapa willakuy historiapa cheqniyuq Alpha kasqanmantapacha, Cristoqa llapan Qellqasqa kawsaykunapi kikinmanta ima nisqankunata sut’incharqa.” *The Desire of Ages*, 797.

Moisés yachachirqa, hinaspa Pedroqa Pentecostés p’unchaypi Moiséspa siminkunata llamk’achispanmi reqsichirqa Moisésqa Cristota unanchasqanta.

Ichaqa Diosqa llapa profetankunapa siminwan ñawpaqmantapuni rikuchisqanmi, Cristoq ñak’arinanpaq kasqanta; chaytan hinata hunt’achirqa. Chayrayku arrepinti-kuychik, kutirikuychikpas, huchaykichej chinkachisqa kananpaq, Señorpa qayllanmanta samaykuna hamuqti; hinaspan qankunaman kachamunqa Jesucristo-ta, mayqinchus ñawpaqmantaraq qankunaman willasqa karqa. Paytan hanaq pacha jap’inan tiyan llapa imakunapa kutichisqa kanankama, mayqintachus Dios rimarqa llapa santón profetankunapa siminwan kay pachaq qallariyninmanta pacha. Moisésqa cheqaqtapuni ñawpaq taytakunata nirqa: Señor Diosniykichejqa qankunapa wawqe masiykichej ukhupimanta hoqarimunqa huk profetata noqaman rikch’akuqta; paytarqa uyariychik llapa imapipas nisqankama jina. Hinaspan pasaranqa, sapa alma, mayqinchus mana chay profetata uyariyta munanqachu, runakunamanta cheqaqtapuni chinkachisqa kanqa. Arí, Samuelmanta qallarispa qhepamanta hamuq llapa

profetapunapas, mayqenchus rimarqanku, kay p'unchaykunamantañataq willarqanku. Hechos 3:18–24.

Moisés alfa hina, Cristotaq omega hina kasqanta, Pedroq iskay kaq testigun Moisesmanta Pentecostéspi taqyasqa qochaykuypi sut'ichirqan; chayta ruwaspanmi Pedroqa sinchita rimarin hinaspa reqsichin, qhepa paraq willakuyninpa huk hatun rakiyqa (hinaspa chaymanta hatarichisqa churanakuypas) “alfa y omega” nisqa profético kamachiy kasqanta. Chay kamachiyqa pachak tawa chunka tawayoq waranqa runakunaq tinkuyninmi, imaynachus Millerita historiapi wata/p'unchaw kamachiy kasqa hina. “Alfa y omega” kamachiyqa “cimientosqa umalliq rumi tukunan” kamachiy, “Moiséswan Corderowan” kamachiykunam; chayraykun, inspiración nisqanwanmi reqsichisqa kachkan viñaq takiypi huk versículo hina, chay takitaqmi Moisespa Corderopaqwan takiyninpas.

Imaymana qallariyninpas tukukuyninpas imayna rikuchisqa kachkan sapaq proféticapi siq'ikunaq nisqankunapi, chayqa Diospa “musphay ruwayninkuna” hunt'asqan historiata rikuchin; hinaspa “musphay ruwaykuna”pa unanchaqqin imata niykan chayta reqsispam paqarimun chay k'anchayqa huk Laodiceata Philadelphia-man tukuchin, chayhinapi rumi hina tukuspa huk templo ruwakuchkapi churakun, imaynatachus Millerita templo 46 watakunapi ruwasqa karqan 22 de octubre, 1844 p'unchaykama, chay p'unchaypi Señor usqhaylla templanman hamurqan.

Sichus Señor allin k'uyakuq kasqanta mallikusqaykichikqa. Payman hamuspá, kawsaq rumihinaman hina, runakunaqa cheqnisqa, ichaqa Diospa akllasqan, ancha chanin kasqanman hina, qankunapas, kawsaq rumi hina, huk espiritu wasiman hatarichisqa kankichik, ch'uyaychasqa sacerdotekunapa ayllunta hina, Jesucristo rayku Diosman allin chaskisqa espiritu sacrificiokunata haywanaykichikpaq. Chayraykun Qellqasqapipas nin: “Qhawariy, Sionpi churani huk allin esquina rumi, akllasqa, ancha chanin; paypi ñiqtaq manan p'enqachisqachu kanqa.” Chaymi qankuna ñiqkunapaqqa payqa ancha chanin; ichaqa mana kasukuqkunapaqqa, “wasi ruwaqkuna cheqnisqan rumiqa, chaymi tukurqan esquina umalliq rumi”, hinallataq “mitk'achikuypaq rumi, urmachiq qaq” nisqa; simita mana kasukuspa chaypi mitk'achikunku; chaypaqmi churakusqaraq karqanku. Ichaqa qankunaqa akllasqa miraymi kankichik, reypa sacerdotekunam, ch'uyaychasqa naciónmi, Diospaq sapalla llaqtam; chay hinaqa tutayamanta musphaykuy k'anchayninman qayasushuqniykichikpa alabayninkunata rikuchinaykichikpaq. Ñawpaq p'unchawkunapiqa manam llaqtachu karkankichik, kunanqa Diospa llaqtanñam kankichik; mana khuyapayakusqachu karkankichik, kunanqa ichaqa khuyapayakuyta chaskirqankichikña. 1 Pedro 2:3–10.

Paypa musphay k'anchayninman qayasqa kayqa ima pachapi chay qayasqa ruwasqa kasqanta reqsichin; 1888 watapa ñan rikuchiqninmi, mayqinchus musyasqa qhelqaywan churakusqa hina Moisespa alfa historiapi Corahpa hatarikuynin qhepa p'unchaykunaman apamusqa kaspas 9/11wan tinkuchisqa kachkan, maypachachus Laodiceapa willakuynin kinsa kaq angelwan chayamun musyasqa qhelqayman hina. Profeciapi Laodiceayuqkunaqa “ñawsa” nisqakuna kanku, chayqa yana tutapi kasqankuta ninmi; yana tutamanta llusqiypaq qayakuymi qallarín Laodiceapa willakuynin 1856, 1888 hinallataq 9/11pi chayamuchkaptin. 9/11pi “yana tutamanta llusqiypaq qayakuy” manan Revelación chunka pusaqniyuq angelpa k'anchayninta entiendenapaqlla

qayakuychu karqa, aswanpas uyariqtaqa Diospa “musphay rurasqankuna” hunt’asqa tukuyta tarinankupaq kikin historiankaman qayaymi karqa.

Qhipa kimsa chunka watakunapi kutin-kutin rikuchisqa kashanmi, “wiñay evangeliopa” profético nisqa sut’ichayninqa huk historiapi, maypichus huk profética cheqa-kay kicharisqa kaspá qallarín kimsa patapi pruebaykuna ruwanata, chay kimsa pruebakunapim iskay sapaq distinción nisqakuna kashan. Ñawpaq iskay pruebaqa kinsaqá pruebasqamanta huknirami kayninkupi, imaraykuchus kinsa kaqqa huk litmus prueba hinam, mayqinchus rikuchin ñawpaq kaqtawan iskay kaq pruebakunata atipanaykita. Huknin distinción wiñay evangeliopaqa kaymi: qatiq pruebanweqpi chayaykuyta atinaykipaq, kunan kaq pruebayta atipayki tiyan hamuq pruebaywan llamk’anaykipaq.

“Rurasqa musphay llamk’aykunaq” historianninqa hinallataq “wiñay allin willakuy” tukukuyninman chayanan historiapi, imaraykuchus ñawpaq angelpa willasqan taripay horasqa, hinallataq wiñay allin willakuy nisqa riqsichisqa, hunt’asqa tukukuyninta tarin 9/11-manta qallarispá. Taripaymanta mancharichisqa kay Milleritakunapaq karqan 1844 watapa octubre killapa 22 p’unchawnin, chunka sipaskunamanta rimaypi punku wisq’akusqan p’unchaw, chaymi rikch’achin domingo kamachiyta, maypachachus punku yapamanta wisq’akun chunka sipaskunamanta rimaypi. 9/11qa willakun Diospa ruray taripayninpa horasqan domingo kamachiypi qallarinanmantam, hinallataqmi Milleritakuna willarqanku tapuy taripaypa horasqan 1844 watapa octubre killapa 22 p’unchawninpi qallarisanmantapas.

9/11-manta domingo kamachiykamaqa huk pacha kasqanmi, chaymi rikuchisqa kashan “Diospa admirakuy llaqtachasqan rurayninkuna” hina; hinallataq cimientu rumiman hinalla, chaymi tukun “esquinapa uman”man; hinallataq “Pentecostés pacha” hina; hinallataq “Habacuc iskay kaq capitulon” hina; hinallataq “pachak tawa chunka tawa waranqa sellasqa kaqkunapa sellakuy pachan” hina; hinallataq “bestiapa imagenninpa prueban pachan” hina; hinallataq “wiñay evangelio” hina; hinallataq “1840-manta 1844-kama sagradu historiata” hina; hinallataq “Apocalipsis chunka kaq capitulopa historiata” hina; hinallataq “Cristopa bautismonmanta wañuyninkama historiata” hina.

Paypa bautisakusqanpi fractal hina rikuchisqa ñawpaq willakuyqa qallarichirqan 2520 p’unchaykunapa pachasqanta, chaymi cruzpi tukukapun. Cristopa bautisakusqanqa wañuyninta, pampasqa kasqanta, hinaspa kawsarimuyninta rikuchirqan, chaykunataq cheqaqtapuni hunt’akapurqan 1260 p’unchaykunapa tukukuyninpi.

Cristopa bautizasqanpi Santo Espíritu uraykamusqanqa Apocalipsis chunka pusaj qanchisniyuqpa angelnin 9/11 p’unchaypi uraykamusqanta rikch’achirqan. Waranqa iskay pachak soqta chunka profético p’unchaykuna qhipaman, bautizowan unanchasqa ruwaykunapaq cheqaqtapuni cruzpi hunt’akorganku. Bautizomanta cruzkama historiapiqa alpha nisqa simbólico historia kan, chaymi pacha tukukuyninpi cheqaqtapuni hunt’akun. Alpha historiapi omega historiapi llapan tukuy historiapi fractalninkuna kanku. Bautizomanta cruzkama historiaqa “Diospa musphay ruwayninkuna” nisqam, chay historiataqmi “Cristopa bautizon” nisqawanpas rikuchisqa, hinallataq paypa cheqaq “wañuynin, pampasqan, kawsarimuyninwan”pas, chayraykutaq “ñawpaq Israelpa

Puka Qochapi bautizonwan”pas, hinallataq “Noépa historiankupi pusaq alma-kunapa bautizonwan”pas rikuchisqa. Kay llapan pacha-kunaqa paypa “musphay ruwayninkunapa” historiananta rikuchinku.

Pusaq yupayman kawsarimusqapa unanchaqnin hina rimakuspaqa, arka ukupi kaq chay pusaq alma-kunañam pusaq yupaymanta ñawpaq kaq rimayqa unanchaq hina; hinaspa ñawpaq kaq rimaypa kamachisqanman hina, llapa profetiko sut’imanchaqqunaqa chay ñawpaq rimaypim kachkan. Chay pusaq alma-kunaqa machu allpamanta musuq allpaman rishanku, ¿manachu chayqa?

Chay pusaq almakunaqa para pacha tiemputa kawsarirqanku, ichaqa llapaqmi paraqpa waqyakuy willakuyninta mana chaskiqkunaqa wañurqanku, ¿awri? Chay “8” almákuna, musuq allpaman ringaku, hinaspa siq’isqa kanku mana chaskisqa waqyakuy willakuypa historiwan, wisq’asqa punkuwan, parawan, musuq allpawanpas, huk dispensional tikrayta pasarku machu pacha kay pachamanta musuq pachaman.

Pachakuna p’itiy llamk’achiyta rikuchiq, pusaq alma-kuna, chay huk pachak tawa chunka tawa waranqa kasqankuta, Laodiceamanta Philadelphia-man tikraymi; chayqa hinallataq trigowan qura-kunawan huñusqa maqanakuy iglesiamanta, ñawpaq ruruy trigollamanta ruwaq, atipaq iglesia-man tikraymi, chay ñawpaq ruruy haywayta huk unancha hayway hina oqarisqa, llapa kay pachaq runakuna rikunanpaq, wayraq yaku-kunapi sapallan barcota qhawarisqaman rikch’akuq hina. Chay runakunaqa qanchismanta kaq pusaqmi; arca chimpaypa willakuyninpas, Puka Qocha chimpaypa willakuyninpas, iskayninku Paypa “admirable works” nisqanpa rikuchikuyninkunam.

Chay alma-kunaqa kawsarichisqa karqanku Apocalipsis 11:11 nisqapa hunt’akusqanman hina. Paykunaqa Diospa rimanakuywan huñusqa llaqtanmi kanku, taytanku Abrahamwan rikuchisqa, paymi rimanakuypa unanchanta circuncisión nisqawan apaq karqa, pusaq p’unchawpi ruwakunanpaq.

Tukuy kay siq’ikunaqa kkillan pacha tiempo-ta sut’inchanku, chay tiempoqa 9/11-pa cimientosninkunamanta qallarín, hinaspa domingo leyman tukukun. 9/11qa cimientos rumim, domingo leynataq warkuna rumim. Jerusalén llaqtata Nehemíaswan Ezrawan kaq p’unchawkunapi wakmanta sayarichisqan historiapiqa, cimientosqa ñawpaq decreto-pa historiannimpi hunt’asqa karqa, hinaspa templotaq kikinmanta tukusqa karqa kimsañiqin decreto manaraq chayamushaqtin. Millerita historiapiqa cimientosninku sayarichisqa karqa 1842 watapa mayo killapi, 1843 gráfico lloqsichisqa kaptin. Millerita temploqa suqta chunka suqniyuq wata sayarichisqa kananpaq karqa, 1798 watamanta 1844 watakama. 1844 watapa octubre 22 p’unchaw manaraq chayamushaqtinmi Millerita templo tukusqa karqa, warkuna ruminqa Chawpi Tuta Qapariy karqa. Chawpi Tuta Qapariy 1844 watapa octubre 22 p’unchawpi tukukuptinqa, alfa hina 457 a.C.-pa kimsañiqin decretoqa 1844-pa omega-ninpi tupasqa karqa. 457 a.C. hina alfa 2300 watakunapaq, 1844 hina omega. Iskayñinkuqa huk nivelpiqa kkillanmi, imaraykuchus decreto otaq ángelpas iskayninku willakuymi kanku, hinaspa iskayninku domingo leyta rikch’achinku, maypichus huk decreto kanqa hinaspa kimsañiqin angelpa willakuynin hatun qapariman wiñanqa.

457 a.C. watamanta 408 a.C. watakama, tawa chunka isqunniyuq watakunaqa Danielpa nisqanman hina reqsisqa karqan judíokunaq tiempo-ninpaq, maypichus tukuchinqaku hatarichiyta: “calleqa hukmanta ruwasqa kanqa, perqapas, sasachakuypi pacha-kunapi hina.”

Yachaycháy, hinaspataq unanchaypas, Jerusalenta kutichinapaq hinaspa hatarichinapaq kamachiy llusqsimusqanmantapacha Mesías Kamachiqkama qanchis semanas kanqa, hinaspa soqta chunka iskayniyuq semanaspas; ñanmi wakmanta hatarichisqa kanqa, pirqapas, sasachakuy pachaspi hina. Daniel 9:25.

457 a.C. hinallataq 1844 watapas 2300 watakunaq profecianpaq alfa omegata hina kanku. Iskayllankupas domingo kamachiyta rikch'achinku, imaraykuchus alfa omegata hina kikinmi kanku, hinaspa 1844 watapi llakikuyqa yachachiyninwan cruzpi llakikuywan tupachisqa kachkan. Sichus 1844 wata cruzta rikch'achin, arí, chayhinataqmi, chayqa alfa masinnaqinpas (457 a.C.) chayllataqmi rikch'achin. 1844 watamanta 1863 watakama kimsa kaq angelpa pruebanan ruwayta rikuchin. Chay pruebanakuy ruwayqa tawa chunka isqun watakunawanmi rikuchisqa kachkan, kimsa kaq decreto ukhupi, domingo kamachiy decreto ukhupi, hinaspa ñanta perqatawan tukuchiy, sasachakuy pacha ukhupi ruwakusqanwan.

457 a. C.manta 408 a. C.kamaqaqa, 2300 watakunapa alpha historianninqa, 1844manta 1863kama omega historianta rikuchin. Chay iskay historiakunaqa, Domingo kamachiypi sellasqa ña kashqankumanta pacha runapa probationnin wichq'akunankama, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa historianta rikuchinku. Pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa ruwanasninpa, qhari warmikunata “ñawpa ñankunaman” kutichimuymi; chaytaq Isaiyaspa nisqanman hina ñawpa thuñisqa chiqankunata yapamanta hatarichiywan unanchasqa kachkan, Jeremiasñataq qhepa tamya willakuyman pushaq ñan kasqanta reqsichin. “Pirqa”qa Diospa leyinmi, chayta pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna tukuy pachaman huk unanchahina qawarichinqaku. Kayqa Islampa kimsañiqin ay payakuypi sasachakuypi ruwasqa kanqa, imaraykuchus Islammi nacionkunata phiñachin. Ruwanaqa, sasachakuykunapas, Miguel sayariqkama hinallataqmi purinqa.

Chayqa hina, suti rikunki chayqa, 457 a.C.manta 408 a.C.kama huk willakuy pacha karqan, kimsa kaq kamachiywan qallarispa, hinaspataq rikuchirqan huk willakuy pacha, 1844 watapi qallarisqa, kimsa kaq angelpa chayamuyninwan, hinaspa 1863 watapi tukukuqta; chaymanta rikunki paykunapa t'inkisqan 2300 watayuq willakuywan, qallariq maytu hina utaq tukuy maytu hina, paykunata reqsichisqan alpha hinawan omega hinawan, huknin hukninwan tupachisqa. Nehemiaspa sasachakuy pacha-kunaqa rikuchinmi chay sasachakuy pachata, Guerra Civil nisqa manaraq chayamunankama hinaspa chaypi kachkaptinpas. Chay tawa chunka isqun watayuq pacha alpha historiapiqa sayarichinmi chay chunka isqun watayuq pachata omega historiapi. Chay chunka isqun watayuq pachaqa hinallataqmi sayarichisqa karqan chay chunka isqun watakunawan, Isaiaspa soqta chunka pichqa watayuq willakuyninpa qallariyninpi.

Siria suyup umanqa Damascomi, Damasco suyup umanqa Rezinmi; chaymanta soqta chunka pichqa watakunapi Efraín llaqtataqa pakisqa kanqa, amaña huk llaqta kananpaq. Isaías 7:8.

Isaiasmi kay willakuyta churarqan 742 BC watapi, hinaspa 19 wata qhipaman, 723 BC watapi, hanaq llaqtakunaq qhapaq suyuna apasqa karqan prisionman 2520 watakunapaq, 1798 watapi tukukuq. Chay 19 watakuna 742 BCmanta 723 BCkama tinkun 1844 watamanta 1863 watakama 19 watakunawan, imaraykuchus ñawpaq 19 watakuna kay willakuypa alfa-ninmi, qhipa 19 watakunataq omega-ninmi. Chay 19 watakunaq historiapi, millay qhapaq Ahazta Isaias rimapayarqan qhipa paraq willakuyninwan, versículo pusaqpi “qanchis kuti” nisqa willakuymán rikuchisqa hina. Ahaz chay willakuyta mana chaskirqanchu, hinallataq 1863 watapi Laodicea Millerita Adventismupas mana chaskirqanchu.

Chay pacha ukhupi, Ahazpa hatun sacerdote Asiriaman rirqa, hinaspa chaypa pagan templonpa rurasqan rikch'ayninta kutichimurqa, Ahaztaq Diospa templonpa kanchampi chayta rurasqankuta kamachirqa. Kay siq'iqa kikinchasqa kachkan mana kasukuq profetapa willakuyninwan, payqa mana kutimunan karqa Judáman chayamunan ñanllanta, ichaqa kutimurqa hinaspa llulla hinaspa q'otiyuq profetawan pantachisqa karqa; kayqa rikuchin kutiyta apostatikuq Protestantismopa metodología-ninman, pakaypaq Milleritakunapa “qanchis kuti” nisqamanta yachayta, allin reqsisqa hunt'akuypi, allqupa kikin q'echquesqanman kutiyta hina.

Kaymiqa ruwakusqa karqa hanaq reinowan uray reinowan chawpinpi guerra civil qallariqtin, chayhinaqa Estados Unidos suyupi Guerra Civil nisqapa rikchayninta qawachispa, maypachachus 19 watapa pacha kutichisqa karqa. 742 a. C. manta 723 a. C. kamaqa 1844 watamanta 1863 watakama 19 watapa pachanta rikuchin, chaymi domingo kamachiy manta gracia puchukaykama pachata rikuchin. 9/11 mantapacha domingo kamachiykama historiqa Estados Unidos suyupi bestiapa imagennan pruebaypa historiannim, chaytaq domingo kamachiy qallariypi pacha llapallan pachapi bestiapa imagennan pruebaypi iskay kutinchasqa kachkan. Chayrayku, 19 watapa pachakuna, mayqinkunachus domingo kamachiy manta gracia puchukaykama rikuchin, chayllataq 9/11 mantapacha domingo kamachiykama historiatapas rikuchin, chayqa Paypa “admirable ruwayninkuna”pa historiannim.

Qhipa qillqapiqa ñawpaqmanmi purisunchik.

Hinaspan Señorpa simin chayamuwarqan, nispá: Runa churiy, ¿ima rimaymi chayqa Israel allpapi qankichikpa ukhupi, kaynata nispá: “P'unchaykuna unaychakun, llapa rikuykunapas manan imapas kanchu”? Chayrayku paykunata niy: Kayhinatan Señor Dios nin: Kay rimayta tukuchisqaymi, manataqmi Israelpiqa aswanpas rimay hina apaykachanqachu; ichaqa paykunata niy: P'unchaykunaqa qayllañan kachkan, llapa rikuykunapa hunt'akuyninpas. Israelpa wasin ukhupin mana kanqachu aswanpas yanqa rikuy, nitaq llullakuq watuq simi. Noqan Señor kani; rimasaqmi, rimasqay simitaq hunt'akunqami; manan aswanqa unaychasqañachu kanqa; qankunapa p'unchayninkupi, awqanakuy wasi, simita rimasaq, hinaspataq hunt'achisaq, nin Señor Dios.

Yapamanta Señorpa simin hamuwarqan ñoqaman, nispan: Runa churiy, qhawariy, Israelpa wasinmanta runakuna ninakuqmi: “Kay rikuy rikusqanqa achka p'unchaykunapaqraqmi, karu tiempokunamantataqmi pay willakuyta rimashan”, nispá. Chayrayku paykunaman niy: Kayhinan nin Señor Dios: Manan mayqen simiykunapas astawan unaychasqachu kanqa; aswanpas rimarisqay simiqa hunt'asqan kanqa, nin Señor Dios. Ezequiel 12:21–28.

